

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 41672/07
Милета ПЕТРОВИЋ
против Србије

Европски суд за људска права (Треће одељење), 6. маја 2014. године
на заседању већа у саставу:

Josep Casadevall, *председник*,
Alvina Gyulumyan,
Ján Šikuta,
Dragoljub Popović,
LuisLópez Guerra,
Johannes Silvis,
Valeriu Grițco, *судије*,

и Santiago Quesada, *секретар Одељења*,

Имајући у виду горе наведену представку поднету 14. септембра
2007. године,

Имајући у виду запажања која су странке поднеле,
После већања, доноси следећу одлуку:

ЧИЊЕНИЦЕ

1. Подносилац представке, господин Милета Петровић је српски држављанин, рођен 1955. године и живи у Чачку.

2. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник господин С. Царић.

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

3. Чињенице предмета, како су их странке изнеле, могу се сумирати на следећи начин.

A. Парнични поступак због сметања поседа

4. Б. Д. је 15. марта 2003. године порушио део вентилационог система у ресторану подносиоца представке.

5. Подносилац представке је 17. марта 2003. године против Б. Д. поднео тужбу због сметања поседа.

6. Општински суд у Чачку је 14. априла 2004. године пресудио у корист подносиоца представке, наредивши Б. Д. да поново изгради предметни вентилациони систем, у складу са првобитним пројектним решењем и под надзором машинских и грађевинских вештака, као и да плати 109.800 динара (приближно 1.570¹ евра у релевантном тренутку) на име трошкова.

7. До 23. јула 2004. године ова одлука је постала и коначна и правоснажна.

Б. Извршни поступак

8. Након захтева подносиоца представке од 30. јула 2004. године, Општински суд (у даљем тексту: „извршни суд“) је 8. септембра 2004. године, издао решење о извршењу. Решење о извршењу је потврђено по жалби 26. октобра 2004. године.

9. Подносилац представке је 10. новембра 2004. године затражио од извршног суда да наложи Б. Д. да унапред плати трошкове грађевинских радова. Извршни суд је до 30. јуна 2005. године одржао рочиште, одредио 2 вештака и у два наврата затражио њихово мишљење, утврдио трошкове, прикупио понуде, изабрао извођаче грађевинских радова и најзад, на 2 нивоа разматрао и извршио решење, којим се Б. Д. налаже да трошкове исплати унапред, а подносилац представке овлашћује да предузме неопходне грађевинске радове. Подносилац представке је ставио примедбу на извештаје вештака и одбио да подигне предујам депонован код извршног суда.

10. У периоду од 20. септембра 2005. године до 17. маја 2006. године извршни суд је подносиоцу представке наложио да почне грађевинске радове, одредио нове вештаке и добио њихова 2 извештаја о начинима извршења, одржао 3 рочишта и испитао сведоке у вези са првобитним грађевинским радовима на вентилационом систему, и два пута наложио подносиоцу представке да његов извођач радова достави процену грађевинских трошкова. Подносилац представке је ставио примедбу на извештај вештака, поднео захтев за заштиту законитости против решења суда и одбио да по њему поступи.

11. Извршни суд је 2. јуна 2006. године прекинуо извршни поступак. По жалби подносиоца представке, ова одлука је укинута 28. јуна 2006. године, а извршни суд је поучен да странке спречи у злоупотреби процесних права предузимањем неопходних радњи уместо њих.

12. У периоду од 30. јуна 2006. године до 29. јануара 2008. године извршни суд је наставио извршење и заказао 10 рочишта, од којих су 2 одложена због лошег здравственог стања подносиоца представке и Б.

¹Износи у еврима су дати само ради позивања, на основу приближне просечне вредности у релевантном времену.

Д., једно због грешке у судском позиву, још једно из ненаведених разлога, а последња 2 због захтева подносиоца представке да се предмет уступи другом суду и због пропуста једног од вештака да дође на суд, због чега је новчано кажњен. Осим тога, извршни суд је одредио нове вештаке, затражио стручна мишљења у три наврата, размотрио извештај независног вештака подносиоца представке и консултовао се о предмету са управним органом који је за ресторан подносиоца представке издао грађевинску и употребну дозволу. Извођач радова подносиоца представке није доставио пројектну документацију коју је суд изричито тражио три пута.

13. Подносилац представке је у међувремену поднео бројне притужбе на дужину извршног поступка председнику Окружног суда у Чачку и Министарству правде, а поднео је и неколико захтева за изузеће и кривичне пријаве против судија и вештака.

14. Извршни суд је 29. фебруара 2008. године прекинуо извршни поступак. Суд је посебно утврдио да је, пошто срушени вентилациони систем није изграђен у складу са оригиналним пројектом, наздор његове поновне изградње немогућ и да се, према томе, одлука Општинског суда од 14. априла 2004. године није могла извршити. Ова одлука је 30. јуна 2008. године потврђена по жалби.

В. Притужбе подносиоца представке на поступак извршења домаћим властима

1. Парнични поступак

15. Подносилац представке је 6. јуна 2005. године покренуо парнични поступак против Б. Д. и Тужене државе за накнаду штете због претеране дужине извршног поступка.

16. Први општински суд у Београду је 21. априла 2009. године одбацио захтев подносиоца представке за накнаду штете за губитак зараде и прогласио да је захтев подносиоца представке за накнаду нематеријалне штете повучен.

17. Апелациони суд је 25. августа 2011. године укинуо пресуду од 21. априла 2009. године у делу којим се одбацује захтев подносиоца представке против Б. Д., и вратио тај део предмета првостепеном суду на поновно разматрање. Апелациони суд је истовремено потврдио преостали део пресуде од 21. априла 2009. године.

18. Изгледа да је поступак још увек у току.

2. Поступак пред Уставним судом

19. Подносилац представке је 5. августа 2008. године поднео уставну жалбу жалећи се због неизвршења одлуке Општинског суда од 14. априла 2004. године.

20. Уставни суд Републике Србије је 20. априла 2011. године одбацио уставну жалбу подносиоца представке.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

А. Закон о извршном поступку из 2000. године (објављен у „Службеном гласнику Савезне Републике Југославије, бр. 28/00, 73/00 и 71/01)

21. Члан 4. став 1. прописивао је да је извршни суд обавезан да поступи по хитном поступку.

22. Члан 43. је предвиђао да се извршење спроводи у оквирима решења о извршењу.

23. Члан 62. је утврђивао ситуације у којима се извршење прекида по службеној дужности.

24. Члан 203. је предвиђао детаље у вези са извршењем у ситуацијама у којима су радње захтеване од дужника могла обавити друга лица.

Б. Закон о извршном поступку из 2004. године (објављен у „Службеном листу Републике Србије“, број 125/04)

25. Овај закон је ступио на снагу 23. фебруара 2005. године, чиме је Закон о извршном поступку из 2000. године стављен ван снаге. У складу са чланом 304., међутим, сви извршни поступци започети пре 23. фебруара 2005. године морали су се завршити у складу са Законом о извршном поступку из 2000. године.

ПРИТУЖБЕ

26. Подносилац представке се жалио према чл. 6. и 13. Конвенције и члану 1. Протокола број 1 због неизвршења судске одлуке од 14. априла 2004. године, као и због непостојања делотворног домаћег правног лека с тим у вези.

ПРАВО

27. Чл. 6. ст. 1. и 13. Конвенције и члан 1. Протокола број 1, у релевантном делу, гласе како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама..., има право на правичну ... расправу ... пред ... судом, ...”

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

28. Влада је ставила један број примедби на допуштеност. Она је посебно тврдила да је представка очигледно неоснована зато што су домаћи судови спровели извршни поступак с дужном марљивошћу и без непотребних кашњења.

29. Подносилац представке је ове аргументе оспорио сматрајући да му је право на реконструкцију вентилационог система признато правоснажном одлуком која је остала неизвршена.

30. Суд подсећа да члан 6. став 1. Конвенције, између осталог, штити спровођење правоснажних, обавезујућих одлука, које, у државама које прихватају владавину права, не могу да остану неизвршене на штету једне странке. Према томе, извршење судске одлуке не може се спречити, поништити или неоправдано одгађати (видети, међу многим другим ауторитетима, *Hornsby против Грчке*, 19. март 1997. године, став 40, *Извештаји о пресудама и одлукама 1997-II*).

31. У смислу члана 1. Протокола број 1, Суд примећује да „одштетни захтев“ може представљати „имовину“ ако је довољно утврђено да је изршан (видети *Burdov против Русије*, број 59498/00, став 40., ЕЦХР 2002-III) и понавља да према овој одредби, као и према члану 6. став 1. Конвенције, држава има позитивну обавезу да организује систем извршења пресуда који је ефикасан и у праву и у пракси и обезбеђује њихово извршење без непотребних одлагања (видети *Fuklev против Украјине*, број 71186/01, став 84, 7. јун 2005. године).

32. Конвенција, међутим, не одређује држави обавезу да изврши сваку пресуду парничног карактера не узимајући у обзир посебне околности предмета (видети *Sanglier против Француске*, број 50342/99, став 39, 27. мај 2003. године). У предметима као што је овај, који ствара неопходност деловања дужника који је приватно лице, држава, којој су поверена јавна овлашћења, мора ревносно да поступа како би повериоцу помогла у извршењу пресуде (видети *Fociac против*

Румуније, број 2577/02, став 70, 3. фебруар 2005. године). Једини задатак Суда је да разматра да ли су мере које су применили српски органи у овом предмету биле адекватне и довољне.

33. Ако се вратимо на предметни случај, Суд на почетку примећује да је одлуком од 14. априла 2004. године Б. Д., приватном лицу, одређено да поново изгради вентилациони систем подносиоца представке у складу са оригиналном пројектном документацијом и под надзором машинских и грађевинских вештака, као и да плати одређене износе на рачун трошкова поступка. Ова одлука је постала коначна и правоснажна 23. јула 2004. године, а подносилац представке је извршење у односу на грађевинске радове затражио 30. јула 2004. године. Суд даље примећује да је, скоро после четири године, 30. јуна 2008. године, поступак прекинут.

34. Суд сматра да су, с обзиром на чињенице предмета, домаћи судови предузели хитне и прикладне радње ради извршења одлуке од 14. априла 2004. године и да није било значајних периода неактивности у извршном поступку. Наиме, извршење налога постало је правоснажно само три месеца после захтева подносиоца представке. Судовима је требало додатних осам месеци после захтева подносиоца представке да процене трошкове грађевинских радова, прикупе понуде, изаберу извођаче грађевинских радова и на крају, на две инстанце разматрају и изврше одлуку којом се Б. Д. налаже да положи предујам трошкова извршења. Извршни суд је, међутим, одржао 8 рочишта, одредио 6 вештака и тражио њихова мишљења о трошковима и начинима извршења у 7 разних прилика, и размотрио друге доказе на предлог странака или на сопствену иницијативу (видети ст. 9, 10. и 12. у горњем тексту) да би предмет разјаснио, који је, иако правно није посебно тежак, представљао одређену сложеност у смислу чињеница. Осим тога, Суд сматра да су се домаћи судови бавили великим бројем поднесака странака, укључујући и жалбе без неоправданог кашњења (видети, на пример, ст. 8, 11. и 14. у горњем тексту). Исто тако, Суд даје посебан значај чињеници да су домаћи судови предузели конкретне кораке да спрече и укорје покушаје странака и других учесника да спрече извршење (видети ст. 10, 11. и 12. у горњем тексту). Најзад, Суд примећује да су домаћи судови утврдили, на основу материјалних и доследних доказа, да одлука Општинског суда од 14. априла 2004. године није никада извршена зато што се и сам подносилац представке није придржавао првобитног пројекта када је градио спорни вентилациони систем. Тужена држава, према томе, није одговорна за неизвршење одлуке у питању.

35. У вези са понашањем подносиоца представке, Суд примећује да је пропустио или одбио да испоштује налоге судова у многобројним приликама, и да је посебно пропустио да предузме одговарајућу радњу пошто су га судови овластили да приступи радовима, а такође је и

неколико пута пропустио да достави документа и информације које су судови изричито тражили. Осим тога, он је непрекидно оспоравао надлежност вештака и њихова мишљења, и поднео је неколико кривичних притужби против судија и вештака. Према томе, Суд сматра да је својим понашањем подносилац представке јасно значајно допринео продужењу поступка.

36. У таквим околностима, Суд закључује да је у конкретном предмету држава урадила што се од ње могло разумно очекивати да би извршила решење од 14. априла 2004. године. Заправо, Уставни суд Србије је донео исти закључак 20. априла 2011. године (видети став 20.). Произилази да се притужба подносиоца представке према члану 6. став 1. Конвенције и члану 1. Протокола број 1 мора одбацити као очигледно неоснована у складу с чланом 35. ст. 3. и 4. Конвенције.

37. С обзиром на мишљење из става 36. у горњем тексту, Суд сматра да подносилац представке нема аргументовану притужбу према Конвенцији или њеним Протоколима која би захтевала накнаду у смислу члана 13. Сходно томе, ова притужба је такође очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3. Конвенције и мора се одбацити сходно члану 35. став 4. Конвенције.

Из тих разлога, Суд једногласно

Проглашава представку недопуштеном.

Santiago Quesada
Секретар

Josep Casadevall
Председник